

Kedves Testvérek!

ezen a mai ünnepen, Szent István első királyunk napján, az államalapítás ünnepén, itt az általa alapított monostor templomában fordítsuk meg a szokásos kérdést, ne csak azt kérdezzük, mit hagyott ránk Szent István. Kérdezzük meg inkább:

mi mit hagyunk az utánunk jövőkre?

Milyen országot és közösséget? Mekkora bizalmat, békét és reményt?

Jézus az evangéliumban egy olyan emberről beszél, aki tudja, mire érdemes építeni: „*Aki hallgatja szavaimat, és tettekre is váltja őket, hasonló az okos emberhez, aki házat sziklára építette.*”

Ez a mondat itt, a pannonhalmi bazilikában különös erővel szólal meg. Azon a helyen ünnepeljük államalapító királyunkat, amely az ő döntéséből született. István király monostorunk alapítója és fővédőszentje. Azzal bízta meg az itt élő szerzeteseket, hogy naponta imádkozzanak a haza boldogulásáért.

Ez az ima több mint ezer éve hangzik ezen a helyen. Hangzott békében és háborúban, országépítés és országvesztés idején, reményteli és sötét korszakokban. És hangzik ma is.

De mit jelent ma a haza boldogulásáért imádkozni?

Nyilván békét, biztonságot és jólétet kívánunk Magyarországnak. Ennél azonban többről van szó. Egy országot megörökölhethetünk, de annak jövőjét minden nemzedék maga kell, hogy felépítse.

Szent István öröksége arra hív bennünket, hogy végiggondoljuk: mit építünk tovább abból, amit ő ránk hagyott?

Az első olvasmány segít, mert az útról beszél. „*Az igazak ösvénye olyan, mint a hajnal fénye, amely egyre világosabb lesz, míg fényes nappal nem lesz.*”

István döntése ugyanis útválasztás volt. Irányt adott az országnak. A keresztény hitre, a törvény rendjére és a jövőért vállalt felelősségre épített.

Tudta, hogy egy közösséget hosszú távon az erő önmagában nem tart össze. Kell igazságosság, kiszámítható rend, bizalom és közös elképzelés arról, miért érdemes együtt maradnunk és együtt építkeznünk.

Szent királyunk műve küzdelmek, fájdalmak között született. Olyan irányt jelölt ki, amely máig érvényes: a széthúzástól az együttműködés, az önkénnytől a törvény, az elszigetelődéstől a közösség, az önérdektől a közös jó felé érdemes tartanunk.

A haza közös otthonunk. Különbözőek vagyunk, másképpen gondolkodunk a világról, olykor élesen vitatkozunk. Ettől még összetartozunk.

Közösségünk ereje azon is múlik, képesek vagyunk-e különbségeink ellenére együtt dolgozni a közös ügyekért.

A haza szeretete felelősség. Hazát az birtokol igazán, aki felelősséget vállal érte: a szavaiért, a döntéseikért, a rábízott emberekért és azért a légkörért, amelyet maga körül teremt.

Szent Pál a megújult emberről beszél. Különösen fontos üzenet ez egy olyan korban, amikor hajlamosak vagyunk minden változást másoktól várni.

Szeretnénk jobb intézményeket, tisztességesebb közéletet, nagyobb társadalmi bizalmat, emberségesebb világot. Jogos vágyak. De érdemes feltennünk a személyesebb kérdést is: mi magunk mit teszünk ezért?

Milyen hangon szólunk egymáshoz? Hogyan beszélünk azzal és arról, akivel nem értünk egyet? Betartjuk az ígéreteinket? Képesek vagyunk bocsánatot kérni és elfogadni, ha tévedtünk?

A társadalmi bizalom ilyen hétköznapi helyzetekben épül vagy romlik. A családi asztalnál. A munkahelyen. Az iskolában. A közösségi médiában. A politikában. És az Egyházban is.

Szent István Intelmei világosan szólnak azokról, akikre hatalom és felelősség van bízva. A vezető erejét az mutatja meg, hogyan él a rábízott hatalommal. Tud-e szolgálni? Tud-e önmérsékletet gyakorolni? Meghallja-e a kritikát?

Ez a felelősség jóval szélesebb körű a politikánál. Vonatkozik a szülőre, a tanárra, a cégvezetőre, az orvosra, az újságíróra, a lelkipásztorra: mindenkire, akire mások életéből és jövőjéből rábíztak valamennyit.

Szent István tudta, hogy a jövő nem lesz nyugodt és kiszámítható. Minden közösséget eléri a válságok. Ezért olyan alapot keresett, amely túléli a nehézségeket, a feszültségeket.

Ez az alap Krisztus és az ő szava, tanítása, amely akkor válik valósággá, amikor tettekre váltjuk azt.

Akkor, amikor minden ember méltóságát komolyan vesszük. Keressük az igazságot, ha kényelmetlen is. Irgalmat gyakorolunk akkor is, ha nehéz. A békét szolgáljuk még akkor is, ha egyszerűbb volna hátat fordítani egymásnak.

A béke is több egy jelszónál. Magatartás és mindennapi gyakorlat. Igazságra épül, és bátorságot kíván. A békességszerző ember látja a konfliktusokat, nevükön nevezi a problémákat, és azon dolgozik, hogy a feszültségből ne szülessen gyűlölet. Megtanul igazat mondani úgy, hogy szava ne alázza meg a másikat.

Erre ma különösen nagy szükség van.

Sokféleképpen gondolkodunk arról, hol tartunk és merre kellene mennünk. Vannak vitáink és sérelmeink. Sokszor a másik szándékairól a legrosszabbat feltételezzük. Ezért újra kell építenünk a társadalmi bizalmat, közös intézményeink hitelét és az igaz szó becsületét. Meg kell tanulnunk úgy vitatkozni egymással, hogy közben ne veszítsük szem elől: egyetlen közös hazánk van.

Talán éppen ezért érdemes elképzelni, amire már beszédem elején utaltam, hogy vajon ma mit kérdezne tőlünk Szent István. Talán ilyesmiket:

- Épül-e általunk az ország?
- Több-e benne az igazság, a békesség és az irgalom?
- Biztonságban van közöttünk a gyenge?
- Meghalljuk a szegény, a beteg és a kiszolgáltatott ember hangját?
- Van reménye a fiatalnak? Lát-e maga előtt olyan jövőt, amelyet érdemes itt felépítenie?
- Képesek vagyunk igazságot szolgáltatni bosszú nélkül?
- És tudunk-e még egymásra ellenség helyett honfitársként tekinteni?

Ezekre a kérdésekre egyikünk sem válaszolhat a másik helyett.

Ám a válaszaink összeadódnak. És ezekből épül fel az az ország, amelyet továbbadunk az utánunk jövőknek.

Felelőssége van annak, aki vezeti ezt az országot. Annak, aki ellenőrzi a hatalmat. Minden állampolgárnak. És felelősségünk van nekünk, az Egyháznak is.

Nekünk is újra és újra meg kell kérdeznünk magunktól: hitelesen szolgáljuk-e az evangéliumot? Van-e bátorságunk kimondani az igazságot? Tudunk-e a kiengesztelődés helyei lenni? Tudunk-e reményt nyújtani egy fáradt és bizonytalan világban?

Mi, pannonhalmi szerzetesek, alapítónk meghagyása szerint továbbra is napról napra imádkozunk az országért.

- Azokért, akik vezetnek, hogy legyen bennük bölcsesség, igazságosság és önmérséklet.
- Azokért, akik ellenőrzik őket, hogy legyen bennük kitartás, tisztánlátás és felelősség.
- Mindannyiunkért, hogy legyen bátorságunk részt venni közös ügyeinkben.
- És az Egyházért, hogy legyen szabad, hiteles és bátor.

Az imádság pedig ott folytatódik, amikor felállunk innen és visszatérünk a hétköznapijainkba.

Mert a jövő nem egyszerűen megtörténik velünk.

A jövő abból épül, amit ma egymással teszünk.

Legyen Magyarország valóban mindannyiunk közös otthona: sziklára épített ház, amelyet érhetnek viharok, mégis állva marad, mert alapja maga Krisztus!

Ámen.